Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги

КРда жергиликтүү бюджеттерди түзүүнүн жана аткаруунун системасы

Кыдыралиев З. Т.,
КР Финминдин Бюджеттер аралык саясат башкармалыгынын начальниги

Бюджет кандай принциптер боюнча түзүлүүгө тийиш

- Ар кандай деңгээлдеги бюджеттердин өз алдынчалыгы (1-ст.);
- Бюджеттик процесстин ачык-айкындыгы (12-ст.);
- Бирдиктүүлүк – бирдиктүү бюджеттик классификация аркылуу ишке ашырылат (14-ст.);
- Тен салмактык – б.а.

киреше = чыгаша болгондо

Бюджеттик процесс

- Бюджеттик процесс – бул бюджеттердин долбоорлорун түзүү жана кароо, республикалык жана жергиликтүү бюджеттерди аткаруу, ошондой эле аларды аткаруу боюнча мамлекеттик бийлик органдарынын жана ЖӨАБ органдарынын жана бюджеттик процесстин башка катышуучуларынын нормативдер менен жөнгө салынган иш укугу.

Бюджеттик процесс эмне үчүн керек?

- Иштерди, ресурстарды жана натыйжаларды пландаштыруу (тең салмакталган чечимдерди кабыл алуу);
- Иштерди, ресурстарды жана натыйжаларды ишке ашыруу;
-
- Иштерди, ресурстарды жана натыйжаларды контролдоо (четке кагууну талдоо).

Жергиликтүү бюджетти түзүү процессинин катышуучулары

- Жергиликтүү бюджетти түзүү процессинин катышуучулары болуп төмөндөгүлөр саналат:
  - Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы;
  - Жергиликтүү деңгээлдеги финансылык-экономикалык бөлүм;
  - Жергиликтүү кеңеш;
  - Бюджеттик комиссия;
- “Бюджеттик укуктардын негизги принциптери жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 47-52-беренелери ар бир органдын ролун жана жоопкерчилигин аныктайт.

Бюджеттик процессте ЖӨАБОнун (АО жана ЖК) ролу

- Бюджеттик процесс башталар алдында ЖК шайлоочулардын пикирлерин иликтейт жана бюджеттик жөнөтүүнү жол-жоболоштурат;
- ЖК аткаруу органына бюджеттик жөнөтүүнү жиберет;
- Аткаруу органы үстүдөгү жылдын бюджетинин долбоорун даярдайт;
- Кеңештин бюджеттик комиссиясы бюджеттин долбоорун алдын-ала кароону өткөрөт жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын отчетун угат;
- Бюджеттик комиссия долбоор боюнча кеңештин сессиясына жана башка комиссияларда кароо үчүн өзүнүн корутундусун сунуш кылат;
- ЖК бюджеттик угууларды өткөрүүнү демилгелейт.

Жергиликтүү бюджетти түзүүдө Финансы министрлигинин жана анын аймактык бөлүмдөрүнүн ролу.

- ФМ муниципалитеттердин финансылык органдарына төмөндөгүлөрдү маалымдайт (47-ст.):

- Бюджетти түзүү боюнча нускаманы;
- Календардык планды;
- Жалпы мамлекеттик салыктардан чегерүүлөрдүн болжолдонгон нормативдерин;
- Категориалдык жана теңдештирилген гранттардын болжолдонгон өлчөмүн.

ИРО жергиликтүү бюджеттерин аткаруу

- ЖӨАБ аткаруучу–тескөөчү органдары тарабынан казыначылыктын аймактык бөлүмдөрү жана салык кызмат органдары аркылуу ишке ашырылат;
- ЖӨАБ органдары кирешелерди жана чыгашаларды квартал боюнча өз алдынча түзүп чыгат;
- Кирешелер менен чыгашалардын түзүмдөрүнө өзгөртүүлөр жана тактоолор киргизилген учурда алар Казначылыкка жана КР ФМ берилүүгө тийиш.

Жергиликтүү бюджетти аткарууда жергиликтүү кеңештин ролу

- Бекитилген бюджеттеги бардык өзгөртүүлөр жана тактоолор Кеңеш тарабынан алдын-ала бекитилүүгө тийиш;
-
- Жергиликтүү кеңеш кварталдын жана жарым жылдыктын жыйынтыктары боюнча отчетторду талап кылуу менен жыл ичинде бюджеттин аткарылышын көзөмөлдөйт;

- Жергиликтүү бюджеттин аткарылышы тууралуу отчет жергиликтүү кеңештин бюджеттик комиссиясынын кароосуна сунуш кылынат;

- Бюджеттик комиссиясынын корутундусунун негизинде жергиликтүү кеңеш жергиликтүү бюджеттердин аткарылышы тууралуу отчётту карайт жана бекитет.

Көңүл бургандарыңызга рахмат!